

Carmen Iordăchescu

Cristina-Diana Neculai

LECTURĂ

clasa a III-a

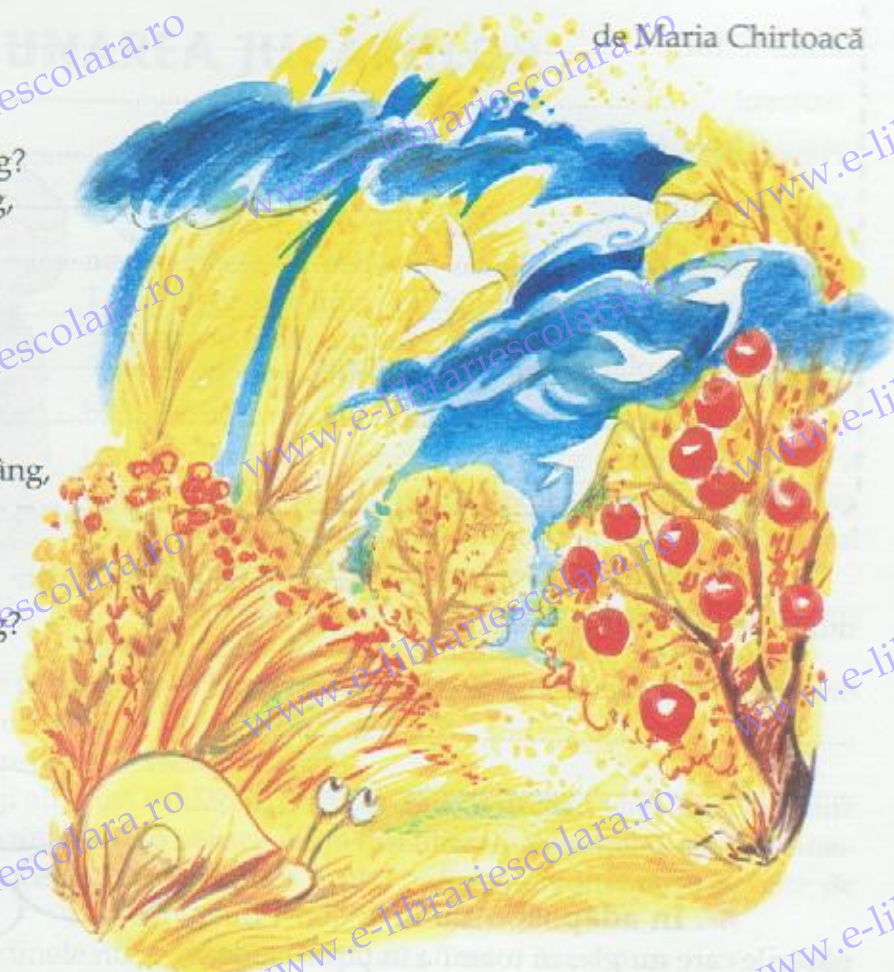
Editura CARMINIS

VINE TOAMNA

de Maria Chirtoacă

Vine toamna și nu știu
E devreme, e târziu
Să mă bucur, ori să plâng?
Ramurile-n vânt se frâng,
Însă strugurii se coc,
Merele pe ram iau foc,
Roșiile și ardeii
Își înalță clopoței,
Zilele tot scad, se duc
Păsările-n zări buluc,
Intră-n ghioc melcul nătâng,
Se usucă iarba-n crâng,
Vine toamna și nu știu
E devreme, e târziu,
Să mă bucur, ori să plâng?

Mic dicționar

buluc - grămadă

ghioc - cochilie

nătâng - prostuț

crâng - pădurice tânără

1. Răspunde la următoarele întrebări:
  - a) Care sunt semnele toamnei observate în poezie?
  - b) Ce se întâmplă cu legumele și fructele amintite în poezie?
  - c) Cum reacționează vietuțoarele la venirea anotimpului toamna?
2. Explică ce înțeles are versul „Merele pe ram iau foc”.

3. Spune-ți părerea!

Poeta este nehotărâtă dacă să se bucure că a sosit toamna cu roade bogate sau să se întristeze că vara s-a sfârșit. Precizează ce ai alege tu și explică de ce.

FIȘĂ DE LECTURĂ

Titlul lecturii: .....

Autorul: .....

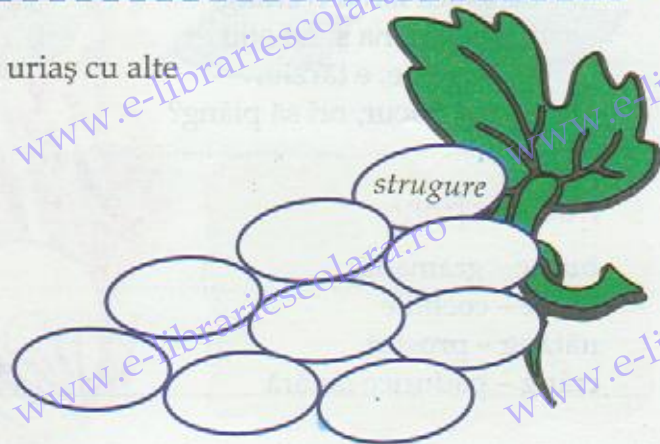
Personaje: .....

Expresii frumoase: .....

 Ce ți-a plăcut în această poezie? .....

4. ȚĂȚ. Completează ciorchinele uriaș cu alte nume de fructe de toamnă.

.....
.....
.....

3. În adăpost. Adu în adăpost doar păsările care nu pleacă toamna în țările calde.

pupăză

ciocârlie

pelican

sticlete

vrăbiuță

barză

cgraur

prepeliță

rândunică

 Transcrie doar versurile care descriu comportamentul viețuitoarelor toamna.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Între prieteni

VASILE POROJAN

(fragment)

de Vasile Alecsandri

Am pierdut în zilele trecute un tovarăș de copilărie care purta un nume mai mult de șatră decât de salon, căci se numea Porojan! El a fost unul din robii noștri, țigan lingurar de soiul lui, însă pitar de meserie. [...] Am pierdut în Vasile Porojan pe cel de pe urmă martor al începutului vieții mele, rivalul meu în jocul de arșice și în azvârlitura de pietre pe deasupra bisericii Sfântului Ilie din Iași, vecină cu casa părintească.

Valurile lumii și treptele sociale ne-au despărțit mult unul de altul, eu înălțându-mă pe scară mai până la vârful ei, și el rămânând jos, fără a putea pune piciorul nici măcar pe întâia treaptă; însă acum 50 de ani eram amândoi egali înaintea soarelui, fiind deopotrivă pârliti de cânsul, și formam o păreche nedespărțită, de cum răsărea lumina zilei, până ce apunea. Poamele din grădină nu apucau niciodată a se coace din cauza noastră, căci amândoi știam a ne acața ca veverițele pe vârfurile copacilor roditori...

Meșteri în arta de a fura merele și perele de pe crângi, îndrăzneți în asaltul stogurilor de fân, din vârful cărora ne plăcea a ne da de-a rostogolul; neobosiți la „Puia-Gaia”, la „Poarca”, la „Țurca” și chiar iscoditori de noi jocuri, eram mândri unul de altul!... Singura deosebire ce exista între noi doi consista într-aceea că pentru făr-de-legile noastre copilărești, numai Porojan era pedepsit de către jupâneasa din casă, mama Gahița! Câte bătăi a mâncat el sârmanul pe socoteala mea!... De-abia scăpat din mâinile jupânesei, cu chica topor și cu obraji bujorați de palme, el alerga la mine și, uitând usturimea, mă îndemna să ne jucăm în puf. [...] Ce talent avea el pentru confecționarea arcelor de nuiiele cu săgeți de șindrilă! Cum știa de bine să înalțe zmeii de hârtie poleită până sub nori și să le trimeată răvașe pe sfară!... [...]

Pe la 1827 aveam de profesor pe Gherman [...]. Acesta venea în toate zilele [...] purtând ișlic rotund de piele de miel sură... Vai de nenorocitul ișlic! El devenise o minge în mâinile noastre și ne atrăgea ochii aspre din partea părintelui Gherman, ba uneori chiar și palme. Cum să ne răzbunăm; Vasile Porojan găsi modul de răzbunare!... Dascălul nostru avea obiceiul să doarmă după amiază și să horăiască, de răsuna ograda. El atunci se afla într-un soi de letargie din

care nu l-ar fi trezit nici tunul. Profitând deci de această împrejurare, ne-am apucat de am zugrăvit cu cerneală vișinie sprâncenile, barba și mustățile călugărului. Efectul produs a fost de minune!... Părintele Gherman nu mai îndrăzni să mai iasă în lume vreo două luni de zile, pentru ca să scape de glumele oamenilor, iar bietul Porojan făcu cunostință pentru prima oară cu Sfântul Niculai din cui.

Mic dicționar

lingurar – țigan care face linguri

pitâr – brutar (pită = pâine)

rival – adversar, concurent

arșice – oase folosite la un joc de copii

poame – fructe

acăța – atârna

stog – grămadă de fân

făr-de-legi – fărădelegi, nelegiuiri

jupâneasă – (aici) menajeră

a face cuiva chica topor – a-l trage de păr

șindrilă – scândurică folosită pentru acoperiș

poleit – aurit

răvaș – scrisorică

șfară – sfoară

ișlic – căciulă de blană

sură – de culoare gri

ocară – ceartă

a horăi – a sforăi

letargie – somn adânc și lung

Citește textul, apoi răspunde la întrebările următoare:

a) Cine era Vasile Porojan și cum a rămas el în amintirea scriitorului?

.....

.....

b) De ce nu apucau să se coacă roadele din grădină?

.....

.....

c) Care era singura deosebire dintre cei doi copii în vremea aceea?

.....

.....

d) Cum s-au răzbunat băieții pe dascălul lor, călugărul Gherman?

.....

.....

Împarte textul în patru fragmente logice și alcătuiește planul de idei.

FIȘĂ DE LECTURĂ

Titlul lecturii: .....

Autorul: .....

Personaje: .....

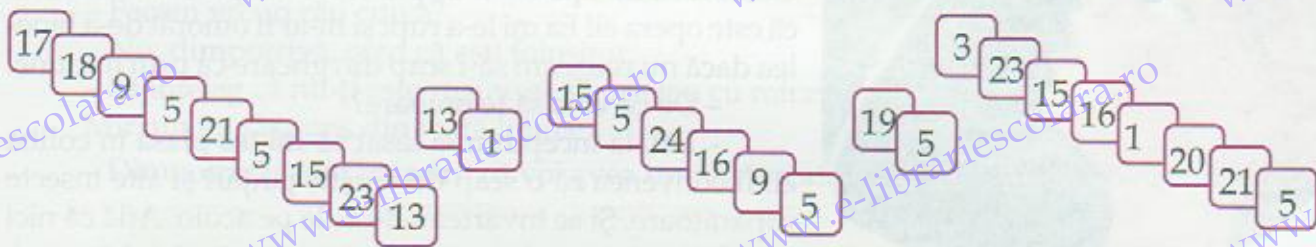
Expresii frumoase: .....

 Ce ți-a plăcut mai mult? .....

 Ce personaj ai îndrăgit? De ce? .....

3. Citește cifrul pentru a descoperi un proverb despre prietenie.

a = 1, c = 3, e = 5, i = 9, l = 13, n = 15, o = 16, p = 17, r = 18, s = 19, ș = 20, t = 21, u = 23, v = 24.

4. Extrage din text numele de jocuri și completează cu altele pe care le preferi.

Prieteni celebri!

• Scriitorul Ion Creangă și poetul Mihai Eminescu au fost foarte buni prieteni.

• O prietenie specială i-a unit pe scriitorii Fănuș Neagu, Marin Sorescu, Adrian Păunescu și Dinu Săraru.

LA PORȚILE CUNOAȘTERII

- „Literale, ca niște nătănge” de Corina-Elena Preda.....	5
- „Lecție de desen” de Lucia Olteanu.....	8
- „Șapte vieți” de Passionaria Stoicescu.....	11
- „Heidi, fetița munților” (fragment) de Johanna Spyri.....	14

TOAMNA, ARMONIE ÎN TONURI ARĂMII

- „Toamnă lungă” de G. Topîrceanu.....	18
- „Vine toamna” de M. Chirtoacă.....	21

ÎN FAMILIE

- „Răzbunarea jucăriilor” de Claudia Groza.....	23
- „Dino Dinulescu, un dinozaur cu suflet de aur” de Maria-Ioana Vasiloiu.....	28
- „Cosette” (fragment) de Victor Hugo.....	31

ÎNȚRE PRIETENI

- „Vasile Porojan” (fragment) de Vasile Alecsandri.....	35
- „Zânuța Dora-Li și vrăjitoarea Ciumfi” (fragment) de Anastasia Popa.....	38
- „Micul prinț” (fragment) de Antoine de Saint-Exupéry.....	41

ȚARA

- „Trimisul lui Decebal” (fragment) de Petru Demetru Popescu.....	45
- „Preda Buzescu” de Dimitrie Bolintineanu.....	48
- „Zimbrul” (fragment) de Eusebiu Camilar.....	51

IARNA, ANOTIMP DE SĂRBĂTOARE

- „Zâna Iarna” de M. Chirtoacă.....	55
- „O poveste cu nouă povești” (fragment) de Silvia Kerim.....	57
- „Amintiri din copilărie” (În Ajun) de Ion Creangă.....	61

PRIMĂVARA, BUCURIA RENASTERII NATURII

- „Concertul primăverii” de George Coșbuc.....	65
- „Zâmbetele pământului” (Primăvara) de Nestor Urechia.....	68

COPILĂRIA

- „Bunica Albă” (fragment) de Silvia Kerim.....	73
- „Melc, melc, codobelec” de Passionaria Stoicescu.....	76
- „Prietena mea, buburuza” de Ligia Vișoiu.....	78

AVENTURĂ

- „Colț-Alb” (fragment) de Jack London.....	82
- „Baronul Münchhausen” (fragment) de Gottfried August Bürger.....	85
- „Doi ani de vacanță” (fragmente) de Jules Verne.....	87

- „PRINȚESA FLUTURE” (piesă de teatru) de Crina Decusară-Bocșan.....	91
--	----